

17. mars 1948:

■ England knytter til skjebne til naboene på fastlandet. Marshall-programmets permanente organ i Europa skal etableres og Vest-Tyskland blir med. De vesteuropeiske utenriksministres møte i Paris er et uttrykk for frykten som sprer seg over Europa. Halvår lange konferenser nå med Bevin og Bidault, og en tilslutning til Brussel-traktaten er mulig. Det meldes at man i Washington følger de skandinaviske lands holdning med årvåkne øyne. Norge var under krigen bevis for at landet kan opptre resolutt og derfor vekker det ikke forbauselse at Gerhardsen så klart har advart mot kommunistene, heter det.

■ To beryktede stapister rømte natt til mandag fra landssvikleiren på Dalane. Politiet mener at de hå ha hatt hjelp, særlig fordi den ene er halt etter at skuddsår han har fått i benet. Han skal være sett i Vestre Strandgate omnattet med sykkel på vei mot Vesterveien. En sjekte forsvant fra Vågsbygd samme natt og politiet spekulerer på om rømlingene kan ha forbindelse med «solbrikerne» i Sandefjord-skøyten som forleden bunkret for langfart. Flukten fra Dalane skjedde etter åpning av tilspikret vindu og klipning av piggråden utenfor.

I tillegg til det som står i "for 50 år siden" har vi fått tak i noen utfyllende opplysninger.

Leiren på Dalane lå på Sætedalvegen vel to km. nord for Kristiansand. Denne veien gikk inn til byens sentrum. Men dengang kunne man noe før ta av på Møllevannsvegen som førte mer usjenert fram på havnesiden til stasjonen.

For nattoget Stavanger-Oslo, som kom etter midnatt, stod det fra kl 22.00 to sovevogner klare for ombordstigning og senere tilkobling. Etter en taktisk vurdering ble det bestemt at de to skulle gå ombord så tidlig som mulig. Forberedelsene gikk så etter planen. Vinduet og hullet i gjerdet ble gjort klart og kamouflert. en sykkel ville stå utenfor til rett tid.

Straks etter inspeksjon og rosignal forsvandt de to som planlagt -forøvrig var køylene rigget som om det lå folk i dem - , de overtok sykkelene og dro nedover. På Møllevannsvegen, i enden hvor det er få hus, ble de møtt av "tilfeldig" spaserende, fikk bilettene sine og ble orientert om hvor kupeen var og om bagasjen som andre hadde ordnet med. Så gikk de videre og møtte mange spaserende uten å bli gjenkjent. Få tenkte vel at det var slik man rømte. Under et gateløp satte de fra seg sykkelene som straks ble hentet. Så gikk de ombord og la seg og intet skjedde, toget var i rute, det kom og det gikk. I Hoksund gikk de av, angivelig for å bytte tog retning Hønefoss som det stod på bilettene. I distriktet møtte de den avtalte kontaktperson som stod for videre transport til dekningsstedene hvor de var før flukten var oppdaget!

I leiren "lå" jo de to i køylene sine, og ved morgenapellen meldte romkamerater at de to var syke. Først ved middagstider gikk alarmen, og politi ble så varslet.

Den ene ble tatt etter en snau uke. Den andre lå på et neutralt sted. Han ble tatt ved et uhell etter at han hadde forlatt dette for å dra sørover med en båt. Men da hadde han blitt "tatt" en gang før, vistnok på veg til Sverige. Og så kom bomben, politiet hadde arrestert feil mann!! Til stor latter og jubel på hjemstedet. Det kom også i APN. Sistenevnte kom seinere med i idrettsadministrasjon, og for klubben sin startet han den første bingoen i byen. Senere fulgte andre. Hans beste medarbeider var en tidligere motstandsmann!!

*1) Arne Pellen Nordland
Sigrund Otto Økserød.*

2) Mia og jeg - vi hadde vært på leirer og alt på Knut Fos og Pindar Bøe. Etter forutellingene så jeg at vi måtte ta disse to i sjøen, fordi vi måtte følge Nordland på toget!

3) Andre hadde planlagt mottak m. v. i Oslo. Svingefaren til APN var kontaktet der. Vi skulle ordne transport til en innmaten i Drammen. Etter rekognisering fant jeg ut at det var mest risikø å gå ombord på en lokaltasjon eller når toget fra Stav. var i trafikk. Forslaget ble akseptert i leiren og svingefaren var på beskjed til mottaker. Biletten ble ordnet, m ordnet med bagasjen m med oppbeholder. til leiren og m hentet der. (flere i leire person var bedret om en gjengang)

4) Vinduet lå i loftsgavlens tåke fra taalikk. Det er mulig at de var på loftet før rosignalet jaingen hadde rømt for så inspeksjonen var blitt vel mye rutine - men det misten jeg ikke.